

Tagħrif Filologika

(ZEMŻEM)

Meta nithaddtu aħna l-Maltin għandna d-drawwa ngħidu: "għandu minn żmien zemżem", mita rridu ngħidu li xi liġa ilha ġejja mill-qedem. Għalkemm fittixt qatt ma rnexxieli li nsib mnejn hi ġejja u xi tfrisser din il-kelma iżda l-lum naħseb li wasalt.

Naqraw fil-Ktieb tal-Ġenesi (XXI-9) illi l-ilsira Agar ġiet minn Abram imkeċċija ma' binha Ismael fix-xaġħri u ma kellhiex hliet ftit ilma f'gild ta' ħaruf u xi hbiżtejn. Meta temmewhom kienu sejr inmutu bil-għatx; għalhekk talbu 'l Alla l-Imbierak biex jidhol għalihom. U Huwa baġħat ilhom Anġlu li wriehom bir li kien fil-qrib. Dak ix-xaġħri kien fil-Arabja Pehrea, in-naħa tal-Mecca u l-bir imsemmi "ta' Zemżem", sew sew kif aħna ngħidu l-kelma.

Naħseb immela u bir-raġun li dil-kelma hallewhielna l-Għarab mita kienu jsaltnu f'Malta u għalhekk hija waħda mill-eqdem kliem li għandna fi lsienna.

M. D. C.

X'igħid il-Malti

Kien tant bard li kulhadd beda jčekček snien.

Mar l-Amerka u Alla m'għamlu, għax hadd ma sema' b'aħbaru.

Il-kelb għamel għalih u gidmu.

Il-borma min iħawwarha jkun jaf x'fiha.

Jien naf il-borom tiegħek, u nista' ngħidlek li xejn m'huma sbieħ.

Il-borma tal-ġara xxommha tfuħ.

Il-kelb il-mismut, kull ilma jaħsbu mishun.

Iż-żwieġ hi rabta bil-lsien li ma thollhiex bis-snien, u għalhekk xejn mhu rabta čoff.

Għandek għajnejk ikbar minn żaqqek.

Żaqqu ma' dahru għax ilu ma jiekol xi erbat ijiem.

Dak ix-xiħ li qed tara hemm, hu għama iżraq.

G. Z. A.

L-Għanja tal-Mewġ

Nofroġh u nogħla
mal-blat nitbewwes
f'waqtiet ta' hena
taħt dawl ix-xemx,
u qalb il-ħofor
gol-art inkewwes
bil-fidda tilgħab,
gmiel bħalu m'hemmx.

Jien ngħid għalija
l-oħla għaxqa tiegħi
meta jitbandlu
helwin u sbieħ
dgħajjes bil-qtajja'
imhaddna miegħi
bil-qluġh miftuħa
mexjin mar-riħ.

Daqqiet xi għanja
nismagħha ġejja
maż-żiffa bierda,
ma nafx imnejn,
għanja ta' mħabba
li tibq' għaddejja,
għanja mbikkija
li ddub fix-xejn.

Min jaf f'dik l-għanja
ta' qalb maqsuma,
li smajt titniegħed
ma' għjieb in-nhar,
kemm biki tigbor
ta' ħajja nxuma,
xewqat li ggarrfu,
holm l'issa tar.

Hekk din il-ħajja :
ftit dawl ta' mħabba,
seħer li jhenni,
hlewwa tghaxxik;
dlonk taqa' d-dalma
tal-hemm li jxabba':
hemm, għawġ u niket
merfugħa għalik.

Ĥajti bħal Ĥajtek
tidħak sabiħa
taħt qamar mimli
f'sema tan-nir;
mhux hekk għal dejjem
f'nagħsa xaħxieħa
bla qilla Ĥajti
ngħaddi Ĥarir.

Nisma' r-riħ jobrom,
jaħtafni miegħu,
b'saħħa jimlieni,
nogħla tghidx kemm,
bħal tfajjel čkejken
merfugħ fi driegħu,
jimxi u jsuqni
'l hinn 'l hawn u 'l hemm.

Tgħidlix, ja bniedem,
qalbi Ĥazina
meta tarani
nilgħab big-ġfien;
Tgħidlix imghaddab :
"Mur u Ĥallina!"
Tixtieqni nieqaf?
Kif nista' jien?

Ir-riħ isuqni
b'qawwa moħbija :
hu li jdeffisni
f'taqbidiet qliel ;
tghib minn go ruħi
tas-sliem id-dija,
tmut minn fuq wičči
d-daħka ta' gmiel.

Jien ma rridx Ĥsara;
inħobb nitbewwes
mal-blat u nofroġh
taħt dawl ix-xemx,
u qalb il-ħofor
gol-art inkewwes
bil-fidda tilgħab,
gmiel bħalu m'hemmx.

ČUZE ČETCUTI